

# Amicul școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

## COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului d'cadre, iar pentru comitetele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

## Incepem cu ajutorul

lui Dumnezeu al zecelea an de școală în România Mare. Ținem, ca la începutul acestui *an jubilar*, să ne exprimăm dorința fierbinte de a vedea pe toți învățătorii din acest județ la muncă serioasă și rodnică. Cunoaștem foarte bine greutățile multe și mari pe cari din nefericire trebuie să le supoarte învățătorii noștri de astăzi, dar nu ne îndoim nici de cât, că dacă ei își vor ști face datoria cu *pricepere* și *abnegațiune*, vor ieși în urmă deplin învingători. Greutățile mari de astăzi să nu descuragieze pe învățătorii noștri, din contră aceste să le servească drept stimulente de activitate continuă. Astăzi se adeverește din ce în ce mai mult, că numai acela se poate menține, care *muncește* și *luptă* cu energie. Am privit cu multă admirație activitatea cea frumoasă și bogată pe care au desfășurat-o învățătorii cei harnici din județul acesta, cu toate că ei n'au fost plătiți mai bine, nici n'au trăit în condiții de viață mai prielnice decât ceilalți colegi ai lor. Și fiecare învățător din acest județ poate să muncească dacă *voește*

fiindcă aci este teren deajuns și sunt încă multe de făcut.

Precum până acum așa și de aci înainte noi vom sta cu drag la dispoziția fiecărui învățător din acest județ, ajutându-l pe toate căile posibile pentruca el să-și poată îndeplini cum se cuvine greaua, dar frumoasa lui misiune de luminător și povățuitor al poporului.

Să se muncească numai cu sârguință și perseverență și ne vom bucura deopotrivă cu toții de frumoasele rezultate ce le vom obține la timpul său. La muncă deci domnilor învățători.



## Spre practica treptată a Școlii Active.

de Ger. Lău, Inv. dir.

Toată lumea didactică cunoaște această mișcare de reînnoire a școlii, numită Școală Activă, care mai curând sau mai târziu va transforma școala de azi. Că originea acestei Școlii Active e veche, e prea adevărat; însă niciodată n'a luat un avânt așa de puternic ca acum după războiu.

Să nu credem, deci că Ș. A. este o nescocire a modei, a „modănișmului”, ce poate va fi cuprins și școala; ea răspunde unei necesități — și se pare că în situația tulbură de după războiu, ar fi singurul remediu ce ar salva omenirea.

Căci după cum Creștinismul are nevoie de-o regenerare; după cum Evanghelia are trebuință de-o reîmprospătare în suflitele creștinilor, pentru a fi cu adevărat trăită — căci suntem creștini numai de formă — asemenea cărțile sfinte ale educației au nevoie de o reșoarea, pentru a șterge grosul praf al uitării de pe ele.

Iată dar că mișcare spre școală de mâine își are temciul și rostul ei, prin aceea că, caută să ne deschidă mai bine ochii asupra dorințelor uitate sau rău înțelese ale marilor educatori. Aceștia prin geniul lor intuitiv, fără să aibă la îndemână datele științifice de azi, au stabilit strălucite principii de educație, pe cari azi știința le confirmă, sau cel mult, le îndreaptă pe alocuri.

Școala de toate gradele n'a ținut niciodată seamă de adevărurile eterne ale educației, așa că acum numai prin ofensiva Școlii Active se va putea elibera de tradiționalismul care a cuprins-o. Vina nefericitei școlii de ieri și de azi, n'o poartă numai dascălii insuficient pregătiți, — de cari vai, câți sunt și azi, chiar cu diplomă de capacitate — ci și statul cu programele sale supraîncărcate elaborate de biurocrați, în scopul de-a

forma tot burocrati neglijându-se astfel școala poporului. Nici părinții, cari cu materialismul lor grosolan „fac tertipuri în urma școlii” nu sunt mai puțin nevinovați.

Arătat-am necesitatea unei mișcări spre o școală nouă, a viitorului — Școală Activă?

Cum? Pe ce cale?

„Ca să scoți sărăcia din casă trebuie să ai ce pune în locul ei”, zice unchișul cel sfătos. Perifrăzând această zicătoare vom spune la rândul nostru: Ca să scoți relele procedee și metode din școală trebuie se ai ce pune în locul lor. Cu alte cuvinte Ș. A. cere o operă de construcție, de realizări pozitive, mai întâi și numai în urmă vine și dărimarea.

Mai domol deci, cu renovarea școlii, căci ne lipsesc cercetările și experiențele pe cari se ne întemeiem vasta ei clădire.

După judecata unora, adepți inflăcărați ai Ș. A. ar trebui să părăsim tot ce-am avut până acum în școală, căci numai în acest chip am putea-o rupe cu tradiționalismul.

Alții mai puțin entuziaști sau chiar sceptici, se uită cu neîncredere și nepăsare la sbuciumul celor dintâi, în credință că legea și oficialitatea nu vor lăsa niciodată să se întroneze bolșevismul în școală.

Se mai crede apoi că nu orice dascăl e capabil să lucreze în spiritul Școlii Active, deoarece aici se cer anumite calități și aptitudini speciale, pe cari numai un geniu de felul lui Pestalozzi le poate avea.

Să vedem ce dreptate are fiecare.

Mai întâi statul ar voi foarte bine să-și modifice programele, însă nu să și le restorne — dărime, — căci aceasta ar însemna curată anarhie. Faceți deci experiențele voastre în limita îngăduelii programelor, — fie zis între voi — căci dacă voiți, nimic nu e imposibil. Iată, avem exemplu pe ilustrul *G. Kerschensteiner* de la München, care, spre neplăcerea sa, a fost silit să experimenteze în cadrele unor programe, ce nu-i permiteau multe.

Dacă *E. F. O' Neill*, genialul intuitiv din Anglia, întemeietorul unei școli unice din care s'au scos băncile și alte lucruri tradiționale, — care și a luat pentru deviză: „Cine mă iubește să mă urmeze” — a putut fi calificat de nebun, dimpotrivă *Kerschensteiner* e judecat ca cel mai prudent novator și foarte cuminte — Experiențele acestor doi pioneri ai educației noi, constituie extrema dreaptă și extrema stângă a Ș. A.

Iată ce spune și *Ferrière* dela Geneva, cel mai reprezentativ bărbat al mișcării și nașul Ș. A.: „Drumul ce l'am urmat eu e cu mult mai modest — și acest drum nu răzultă dintr'un

principiu ci e rezultat al împrejurărilor ce se prezentară. În alte împrejurări și lăsat mai liber decum am fost, așa fi urmat poate, fără să știu, acelaș drum ca și E. T. O' Neill. Chemat de stat în fruntea unei școale publice, n'aș fi putut fărăndoială, să ies la socoteală altfel ca Kerschensteiner. De fapt eu am luat copiii ce mi-au fost încredințați așa cum erau: i-am lăsat să trăiască cât mai intens posibil. Nu cred că alți în asemenea condițiuni de muncă ar fi putut face lucru mai mare" (1).

Deci, când spirite așa de luminate ca cele pomenite mai sus, au fost silite se lucreze după litera legii, cu atât mai puțin se poate vorbi la noi, de un libertarism al Școlii, — căci s'ar putea ca sub pretextul că se face Ș. A., înlocuind legea cu bunul plac, să se anarhizeze școala, micșorându-i rezultatele.

Pe urmă mai e ceva. Experiența e bună, fără'ndoială, dar are și un mic cusur: e costisitoare. Ea învață, ce-i drept, pe cei ce n'au dascăl, dar nu uitați niciodată această justă apreciere a unui filozof englez (Lubbock) că „experiența e școala proștilor“ mai ales; căci omul inteligent se servește sau pleacă dela rezultatul cercetărilor antemergătorilor săi ca să nu mai dea peste aceleași greutăți ce i-ar opri mult înaintarea. Să ne gândim numai la progresele civilizației moderne, cari ar fi fost cu neputință, dacă savanții tuturor neamurilor nu-și puteau servi reciproc rezultatele prin acea minune a secolului XV, care este tiparnița.

Două prețioase învățăminte rezultă de-aci pentru noi.

Întâiu ne arată rezultatele cercetărilor (ameliorarea metodelor de educație) au valoarea înmîită, dacă se dau publicului interesat.

Al doila: Fiind vorba de introducerea cât mai grabnică a metodelor noi de educație, aceasta nu se poate face decât prin înființarea unor școli anume pentru experiență unde să conflueze toate personalitățile marcante ale școlii noastre. Exemplul ni-l dă Austria unde oficialitatea s'a interesat în primul rând de reforma școlii. Aici ministrul *Otto Gloeckel*, el însuși fost învățător, s'a pus în fruntea miscării renovatoare înființând școli de experiență și de perfecționare a corpului didactic, ce avea să-i dea concursul în marea sa operă. Ingeniozitatea reformei lui Gloeckel stă tocmai în abilitatea procedeu: întâi experiență și directive — pe urmă legiferare și aplicare. E inutil să mai spunem apoi că în reforma școlii austriece nu s'a inițiat numai corpul didactic, ci chiar și părinții cari au și înființat asociații, cari sunt gata a-și da concursul lor moral și material, ca în fine Gloeckel a știut îndepărta pe biurocrați din comitetele de reformă, lăsând-o aceasta exclusiv celor chemați, cari sunt dascălii (2).

(1). Ad. Ferrière: *La pratique de l'Ecole Active*, p. 20. Genova, Ed. Forum 1924.

(2) Revista „L'Educațion“, Aprilie 1928.

Ce se face la noi în acest timp? Cu regret trebuie să constatăm că suntem departe de așa ceva — de Austria nu, ci de viața ei, care, se știe, a avut dela războiu incoace cele mai negre sbuciumări. La noi, cei de sus, nu numai că nu aprobă orice mișcare renovatoare, dar o chiar reprimă cu o răsbunătoare patimă. „Pe mine, zice unul, nu m'a trecut la definitivat pentrucă n'am indicat cele șase trepte formale cu numele ce se obișnuiesc la această școală.” „Pe mine m'au trântit pentrucă m'am folosit de unele expresii de-ale d-lui Nisipeanu”, etc, etc. Aceasta nu însemnează încătușare de spirite?

S'ar putea totuși, face și la noi ceva. Ministerul s'a mulțumit deocamdată cu recomandarea lucrării „Școala Activă” de Ferrière la capacitatea (anul 1926). Dar ia întrebați-vă, vă rog ce rost au școalele de aplicație la noi? S'a încercat măcar să se realizeze ceva din mulțimea sugestiunilor acestei cărți? Se trimit oameni în străinătate să studieze felul de a fi al școlilor noi de acolo? Dacă se trimit, când se reîntorc unde-și ocupă postul, la o școală sau în cancelaria Ministerului?

Școalele de aplicație conduse de oameni pricepuți și lăsate să lucreze într'un cadru de libertate mai larg ar putea contribui foarte mult la inițierea tinerilor învățători în practica treptată a Școalei Active. Exemplul dela München ne arată ce se poate face fără a resturna prea multe.

În fine, răspunzând și obiecțiunei a treia de mai sus, în chestia „geniului didactic”, las să urmeze câteva note din Ferrière (La pratique de l'Ecole Active) „Poți fi novator, fără a fi atât, un geniu intuitiv. Geniul pedagogic este un dar al naturii care nu este acordat decât unui om la mie, sau poate unuia la zece mii. Noi toți cei cari nu suntem genii nu ne sfiim a urmă o cale mijlocie, la jumătate distanță de extrem; vom împinge munca noastră atât de departe, cât vrem și cât o putem; atât vreme cât o îndeplinim cu succes și *con amore*, putem avea încredere: vom fi pe calea cea bună”.

## Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 2423—1928.

*Obiect: Inceperea anului școlar 1928—1929.*

Anul școlar 1928—1929 se începe normal, și anume: Între 1—10 Septembrie se vor face înscrierile. Direcțiunile școlare vor recurge la toate mijloacele prevăzute de lege ca în acest inter-

val să se înscrie în registre toți cei obligați la școală. Să se urmărească cu mare strictețe părinții renitenți, cari nu-și vor înscrie copiii la școală. Toți învățătorii școlii sunt strict obligați ca să ia parte la înscrierea copiilor; deci înscrierea copiilor la școala nu se va face numai decătore director, ci de către acesta secundat de învățători. Intrucât n'ar fi curățite până acuma sălile de clasă; aceste să se curățească în cel mai scurt timp. E strict interzis să se înceapă prelegerile în vre-o sală de clasă care n'a fost curățită de plin acum de curând.

Cursurile școlare se vor începe regulat în ziua de 15 Septembrie a. c. premergând ascultarea serviciului divin de către toți învățătorii și elevii școlael.

Să se cetească de altfel de către toți dispozițiunile cuprinse în Legea Școlară și Regulamentul de aplicare al acestei legi, privitoare la înscrieri și începerea cursurilor școlare. Aceste dispozițiuni rămân în vigoare și sunt a se executa întocmai.

No. 1525—1928.

*Obiect: Arhiva școlael confesionale se păstrează în localul școliel.*

Onor. Minister cu ordinul Nr. 49.259—1928, a dispus, că arhiva școlael confesionale nu poate fi în păstrarea parohului, ci necondiționat în localul școlael,

No. 2349—1928.

*Obiect: Amânarea conferințelor generale.*

Avem onoare a Vă face cunoscut, că Onor. Minister prin Decizia No. 100995—1928, a amânat la vacanța Paștelui din anul 1929, conferințele generale ale membrilor corpului didactic primar, prevăzute de dispozițiunile art. 155 din legea Inv. primar fixate a se ține între 1—5 Septembrie 1928, prin ord. circular No. 75367—1928 din 16 Iunie.

Binevoii a lua notă și a comunica celor îndrept.

No. 2424—1928.

## Convocare.

Membrii corpului didactic dela școlael primare de stat și grădinile de copii mici din acest județ sunt convocați la conferințe oficiale, cari se vor ține în seria următoare:

**7 Septembrie Ighiu; 8 Septembrie Zlatna; 10 Septem-**

*urie Abrud; 11 Septemvrie Alba-Julia; 12 Septemvrie Teiuș; 13 Septemvrie a. m. Sebeș, iar d. a. ora 3 Aiud; 14 Septemvrie Uioara.*

### Program:

1. Orarele școlare și programele analitice.
2. Manualele și rechizitele școlare.
3. Cooperativele și casele de economii școlare.
4. Asociația de înmormântare și Căminul.
5. Eventuale alte chestiuni de interes școlar-dăscălesc.

*Toate conferințele se vor începe la orele 9 a. m. și se vor ținea în localurile școlael de stat din respectivele localități. Fiecare învățător va participa la conferința centrului mai apropiat.*

Revizor școlar, M. Sasu.



## Dare de seamă

asupra sumelor incasate pentru **Căminul Învățătorilor** din județ.

1. Marian Sasu	—	—	—	Lei 2000
2. Augustin Ocnean	—	—	—	" 500
3. Ludovic Bőjthe	—	—	—	" 500
4. Iosif Marian	—	—	—	" 500
5. Remus Lupescu	—	—	—	" 1000
6. Ioan Galea	—	—	—	" 500
7. Emil Chescheș	—	—	—	" 500
8. Augustin Maior	—	—	—	" 500
9. Ana Panța	—	—	—	" 500
10. Ioan Kádár	—	—	—	" 500
11. Dionisie Szőcs	—	—	—	" 500
12. Ladislau Turoczi	—	—	—	" 500
13. Augusta Franz	—	—	—	" 500
14. Nicolae Cristean	—	—	—	" 500
15. Aurelia Voinea	—	—	—	" 500
16. Melhior Váradi	—	—	—	" 500
17. Elena Dr. Stoianovici	—	—	—	" 500
18. Buceșan Sofia	—	—	—	" 1000
19. Emanoil Muntean	—	—	—	" 500
20. Coloman Makkai-Aiud	—	—	—	" 500
21. Ioan Irimie	—	—	—	" 500
22. Ana Avram	—	—	—	" 500

23. Coloman Makkai-Beța	—	—	—	500
24. Ivan Gheorghe	—	—	—	500
25. Ivan Corina	—	—	—	500

Total Lei 15.000

(Va urma.)



**Către toate școlile confesionale din județul Alba.**

*Dupăce în revista noastră se publică atâtea lucruri de interes și pentru învățătorii și școlile confesionale, începând cu acest număr am trimis câte un exemplar din revistă la toate direcțiunile școlilor corfesionale din județ. Direcțiunile școlare, care pe lângă toate aceste nu voiesc să aboneze revista, sunt rugate să ne restituie numărul trimis. Dacă acest număr nu ni-se va restitui atunci considerăm abonamentul de acceptat.*



## **Aviz!**

**Cooperativa Învățătorilor — Aiud, organizată din nou, s'a aprovizionat pentru anul școlar 1928/29 cu tot felul de manuale și rechizite școlare de prima calitate pe care le desface pe lângă cele mai moderate prețuri și cele mai avantajoase condiții de plată. Domnilor învățători, comitetelor școlare și negustorilor dela sate li-se acordă 10<sup>0</sup>/<sub>0</sub> rabat. Domnii învățători-indiferent că sunt sau nu membrii, sunt rugați cu stăruință, ca să sprijinească aceasta instituțiune învățătorescă, care urmărește un scop filantropic-altruist.**

**Consiliul de Administrație.**